

ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

ΧΑΡΤΑΙ
ΤΟΥ ΕΝΑΣΤΡΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

ΑΘΗΝΑΙ 1966

ΧΑΡΤΑΙ
ΤΟΥ ΕΝΑΣΤΡΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Ἔκδοσις
τοῦ Ἰδρύματος Εὐγενίδου
ἐπιμελεία
Σταύρου Πλακίδου
ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν

ΑΘΗΝΑΙ 1966

ΧΑΡΤΑΙ ΤΟΥ ΕΝΑΣΤΡΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Σκοπὸς τῶν χαρτῶν αὐτῶν εἶναι νὰ βοηθήσουν τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν οὐρανογραφίαν, ὥστε νὰ ἀναγνωρίζουν εὐκόλως τοὺς ἀστερισμοὺς καὶ τοὺς λαμπροτέρους ἀστέρας.

Ἡ ἐξοικείωσις πρὸς τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ εἶναι τερπνὴ ἀπασχόλησις κυρίως κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας τοῦ θέρους, ὅποτε ἡ διαμονὴ εἰς τὸ ὑπαιθρον εἶναι εὐχάριστος.

Διὰ νὰ ἐκμάθῃ κανεὶς τὴν οὐρανογραφίαν συνιστᾶται ὅπως ἀρχίξῃ ἀπὸ τὴν ἀναγνώρισιν τῶν λαμπροτέρων ἀστέρων, οἱ ὅποιοι ἀπαρτίζουν τοὺς δι' ὅλου τοῦ ἔτους καὶ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ὁρατοὺς ἀστερισμοὺς. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ λεγόμενοι ἀ ε ι φ α ν ε ῖ ς ἢ π α ρ α π ό λ ι ο ι ἀστερισμοί, οἱ ὅποιοι οὔτε ἀνατέλλουν οὔτε δύουν, ἀλλὰ διαρκῶς εὐρίσκονται ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος, περιφερόμενοι γύρω ἀπὸ τὸν βόρειον πόλον. Οἱ κυριώτεροι ἐξ αὐτῶν εἶναι οἱ ἀστερισμοὶ τῆς Μεγάλης καὶ τῆς Μικρᾶς Ἀρκτοῦ, τῆς Κασσιόπης καὶ ἄλλοι.

Μὲ ἀφετηρίαν τοὺς ἀστερισμοὺς αὐτοὺς καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν χαρτῶν τοῦ ἀντιστοίχου διμήνου εὐκόλως ἀναγνωρίζονται βῆμα πρὸς βῆμα καὶ οἱ γειτνιάζοντες πρὸς αὐτοὺς ἀστερισμοί.

Μὲ ὀλίγην ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονήν, ἐπαναλαμβάνοντες τὴν ἀπαιτουμένην προσπάθειαν κατὰ διαστήματα καὶ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, δυνάμεθα, ἐὰν διαθέσωμεν δι' ὅλου τοῦ ἔτους τὰς ἀπαιτουμένας

ἐλευθέρας ώρας, νά ἐκμάθωμεν ὅλους τοὺς ἀστερισμοὺς, οἱ ὅποιοι εἶναι ὁρατοὶ κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς τοῦ ἔτους, δοθέντος ὅτι ἄλλοι ἀστερισμοὶ εἶναι ὁρατοὶ τὸ θέρος καὶ ἄλλοι τὸν χειμῶνα. Συνιστᾶται εἰς τοὺς ἀρχαρίους νά ἐπαναλαμβάνουν ὅ,τι ἔχουν μάθει κατὰ τὰς προηγουμένας ἀναγνώσεις, πρὶν ἢ προχωρήσουν εἰς ἀναγνώσεις νέων περιοχῶν τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ γνῶσις τῆς οὐρανογραφίας εἶναι τὸ πρῶτον βῆμα διὰ περαιτέρω συστηματικὴν ἐρασιτεχνικὴν ἀπασχόλησιν πρὸς σπουδὴν τοῦ οὐρανοῦ. Τὸ δεῦτερον βῆμα εἶναι ἡ ἐξάσκησις εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ βαθμοῦ λαμπρότητος ἢ, ὅπως λέγεται εἰς τὴν ἀστρονομικὴν γλῶσσαν, τοῦ μεγέθους ἐκάστου ἀστέρος. Ἐξ' αὐτῶν λέγονται πρῶτου μεγέθους οἱ λαμπρότατοι καὶ ἕκτου μεγέθους οἱ μόλις ὁρατοὶ διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ.

Τὰ δύο αὐτὰ ἐφόδια εἶναι ἄρκετὰ διὰ νά προσφέρῃ κανεὶς χρήσιμα στοιχεῖα εἰς τὴν ἐπιστήμην τοῦ οὐρανοῦ. Ἐάν λ.χ. ἔχῃ τὴν δυνατότητα νά διαθέτῃ ὀλίγην ὥραν ἅπαξ ἢ δις τῆς ἐβδομάδος εἰς συστηματικὴν ἀνασκόπησιν τοῦ ἐνάστρου οὐρανοῦ, δύναται νά παρακολουθήσῃ τὴν περιοδικὴν αὐξομείωσιν τῆς λαμπρότητος ὠρισμένων ἀστέρων, ὅπως ὁ β Περσέως, ὁ η Ἀετοῦ, ὁ ο Κήτους κ.ἄ. οἱ ὅποιοι ὀνομάζονται διὰ τοῦτο Μεταβλητοὶ Ἀστέρες. Ἀλλὴν πολύτιμον συμβολὴν τῶν ἐρασιτεχνῶν ἀποτελεῖ ἡ δι' ἀνασκοπήσεως τοῦ οὐρανοῦ ἀνακάλυψις τῶν λεγομένων Νέων ἢ Καινοφανῶν Ἀστέρων, οἱ ὅποιοι αἰφνιδίως ἐμφανίζονται ἐκεῖ, ὅπου προγενεστέρως δὲν ἦτο ἀντιληπτὴ ἡ παρουσία των, ἢ καὶ ἡ ἀνακάλυψις Κομητῶν, οἱ ὅποιοι πολλακίς ἀνακαλύπτονται τυχαίως ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν καὶ λαμβάνουν τὸ ὄνομά των ὡς ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἐπιτυχὴ συμβολὴν των εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ Στερεώματος.

ΟΔΗΓΙΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΧΑΡΤΩΝ

Ἐκαστος χάρτης εἰκονίζει τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ ἀνὰ δίμηνον κατὰ τὰς ἡμερομηνίας καὶ τὰς ὥρας, αἱ ὁποῖαι σημειοῦνται εἰς τὸ κάτω μέρος ἐκάστου χάρτου. Διὰ τὴν ἔχωμεν τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ εἰς ἄλλην ὥραν οἰασδήποτε ἡμερομηνίας ἐντὸς τοῦ διμήνου, ἀρκεῖ νὰ στρέψωμεν ὀλίγον τὸν χάρτην περὶ τὸ κέντρον του.

Ἐντὸς τοῦ κυκλικοῦ περιθωρίου ἐκάστου χάρτου σημειοῦνται διὰ κεφαλαίων γραμμάτων τὰ τέσσαρα κύρια σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος: Β(ορρᾶς), Ν(ότος), Ἀ(νατολή), Δ(ύσις) καὶ τὰ ἐνδιάμεσα αὐτῶν.

Γνωρίζοντες περίπου πρὸς ποίας διευθύνσεις εὐρίσκονται τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος, κρατοῦμεν τὸν χάρτην ἐνώπιόν μας κατακορύφως οὕτως, ὥστε τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον δεικνύει τὸ σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος, πρὸς τὸ ὁποῖον εἴμεθα ἐστραμμένοι, νὰ εὐρίσκεται πρὸς τὰ κάτω.

Ἐὰν λ.χ. ἔχωμεν τὸ πρόσωπον πρὸς Βορρᾶν, τὸ γράμμα Β εἰς τὸ κυκλικὸν περιθώριον τοῦ χάρτου πρέπει νὰ εὐρίσκεται πρὸς τὰ κάτω.

Ἐὰν κρατῶμεν οὕτω τὸν χάρτην, θὰ βλέπωμεν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ, μεταξὺ τοῦ Ζενιθ καὶ τοῦ ὀρίζοντος, ὅλους τοὺς ἀστερισμούς, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τοῦ χάρτου εὐρίσκονται μεταξὺ τοῦ κέντρου αὐτοῦ καὶ τοῦ κάτω τμήματος τοῦ κυκλικοῦ περιθωρίου του.

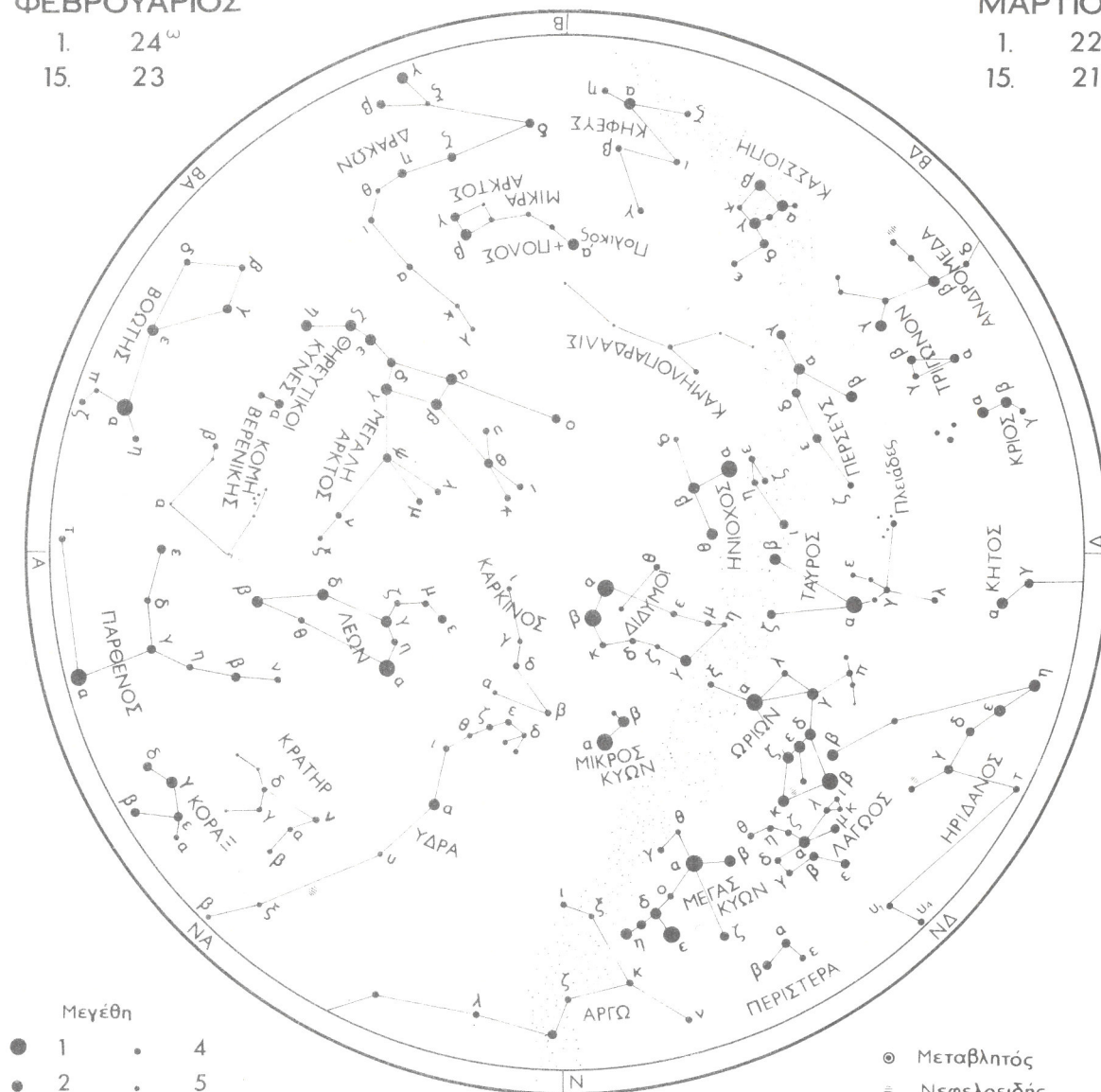
Διὰ τὴν σύγκρισιν τῆς ὁψews τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ χάρτου βοηθεῖ πολὺ ἡ χρῆσις ἡλεκτρικοῦ φανοῦ, τὸ φῶς τοῦ ὁποῖου δὲν πρέπει νὰ εἶναι τόσον ζωηρόν, ὥστε νὰ θαμβῶνῃ τοὺς ὀφθαλμούς. Συνιστᾶται ἡ χρῆσις πρὸς τοῦτο μικροῦ λαμπτήρος ἐρυθροῦ χρώματος.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1. 24^ω
15. 23

ΜΑΡΤΙΟΣ

1. 22^ω
15. 21

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

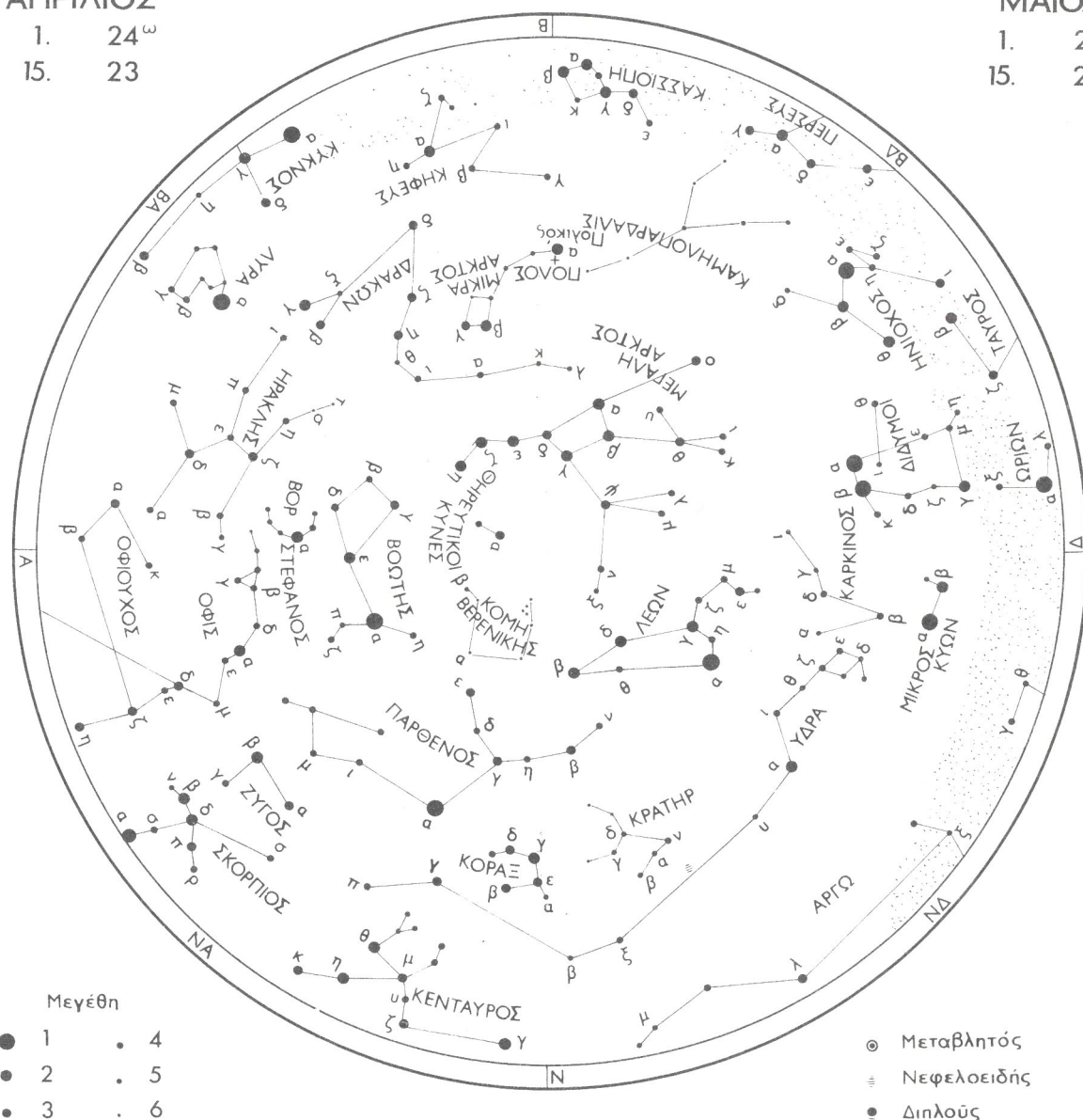
1. 24^ω

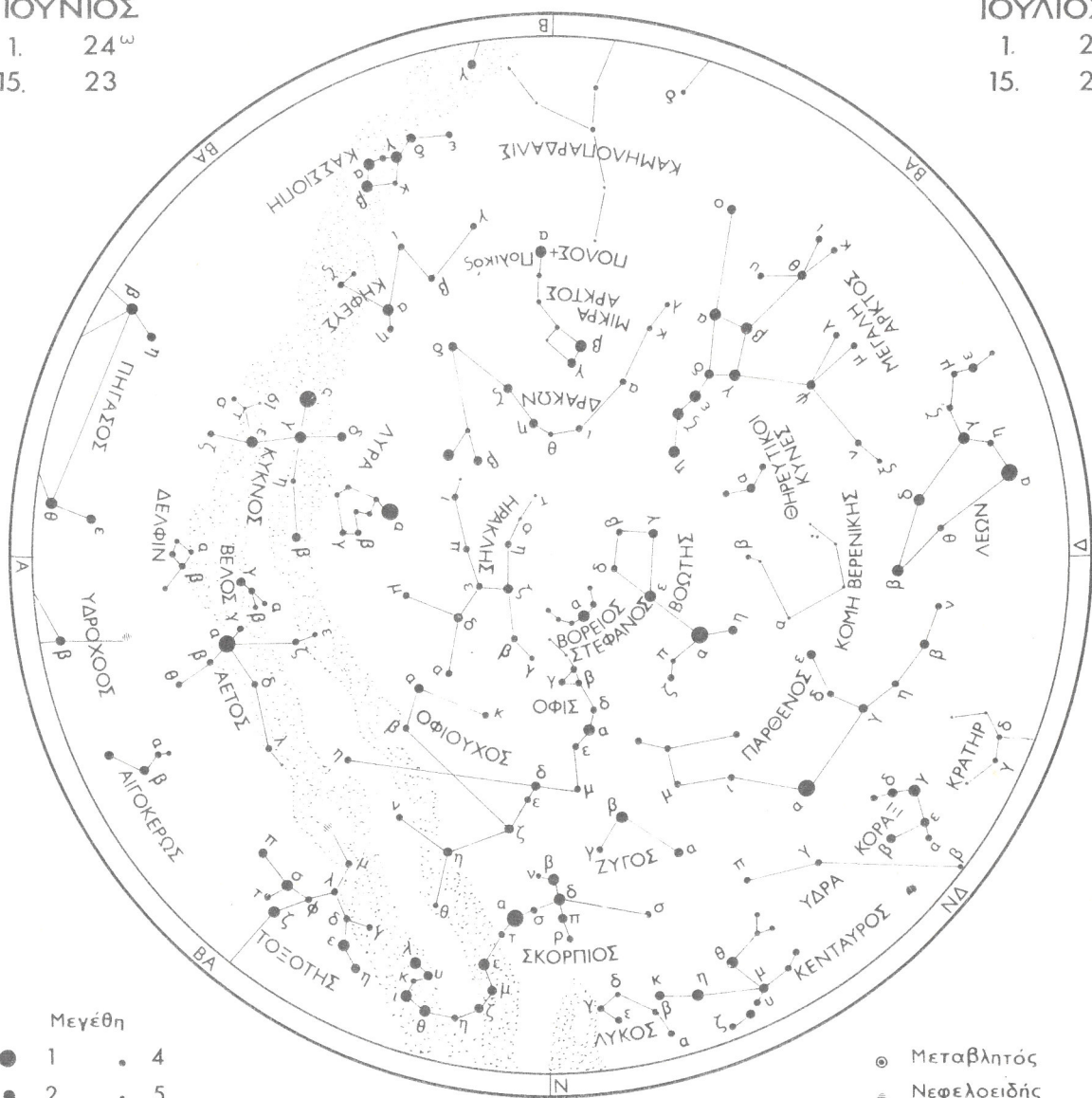
15. 23

ΜΑΪΟΣ

1. 22^ω

15. 21

$$\begin{array}{ll} 1. & 24^{\omega} \\ 15. & 23 \end{array}$$
$$\begin{array}{ll} 1. & 22^\omega \\ 15. & 21 \end{array}$$

Μεγέθη

●	1	•	4
●	2	•	5
●	3	•	6

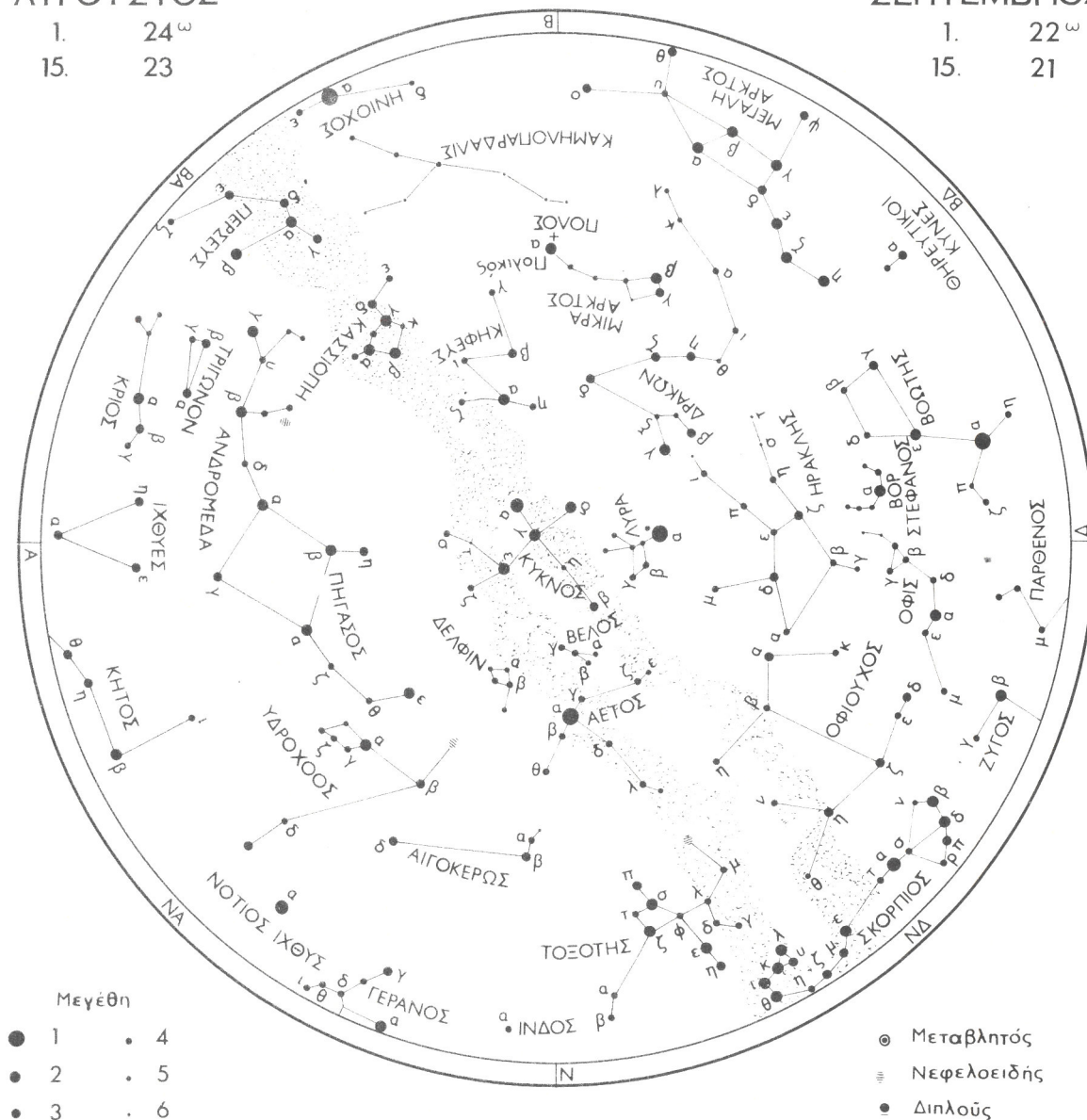
- ⊙ Μεταβλητός
- ☁ Νεφελοειδής
- Διπλούς

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1.	24^ω
15.	23

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

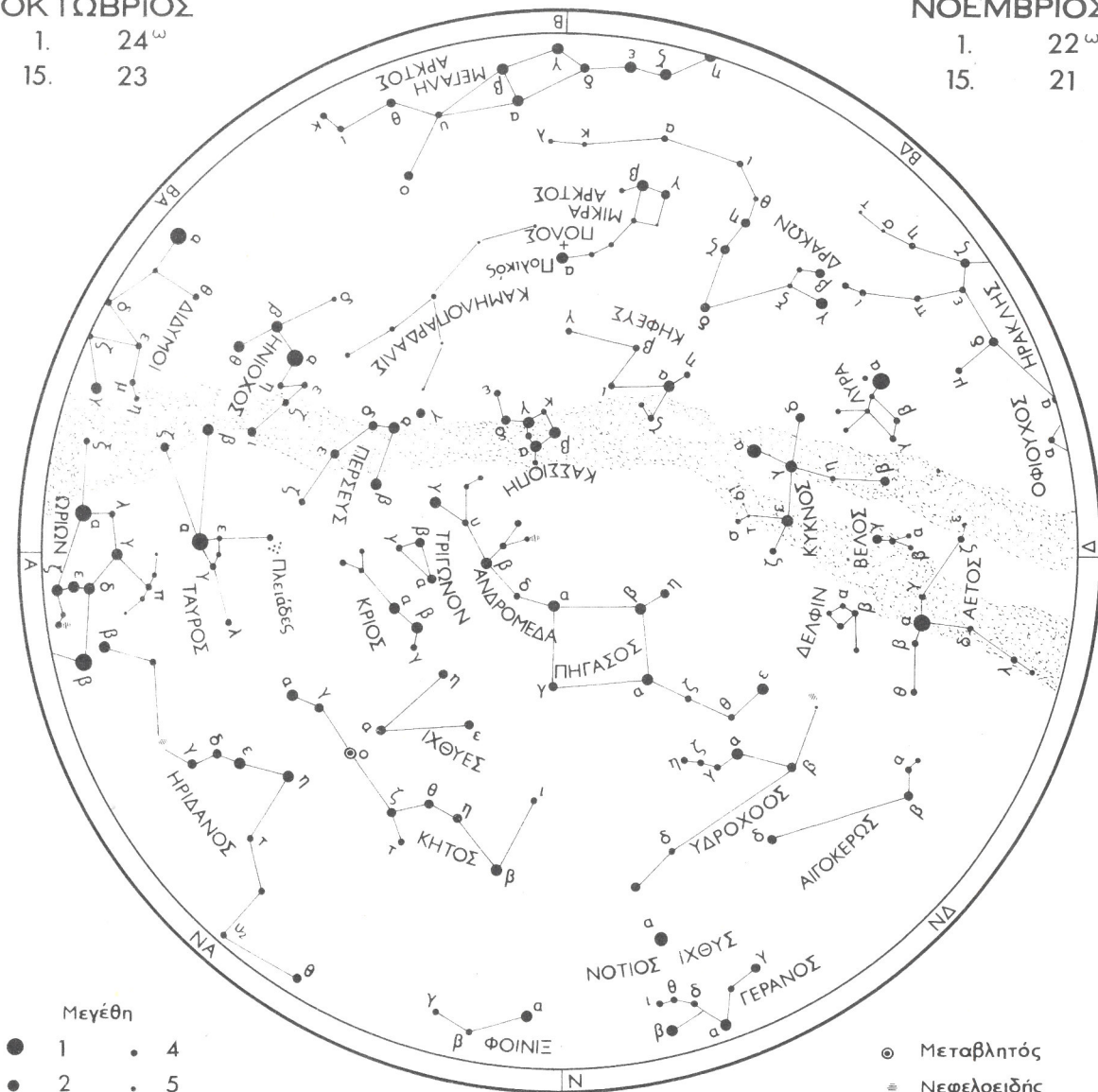
1.	22^ω
15.	21

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

$$\begin{array}{ll} 1. & 24^{\omega} \\ 15. & 23 \end{array}$$

NOΕΜΒΡΙΟΣ

$$\begin{array}{ll} 1. & 22^\omega \\ 15. & 21 \end{array}$$

Μεγέθη

●	1	●	4
●	2	●	5
●	3	●	6

- ⊙ Μεταβλητός
- ☾ Νεφελοειδής
- Διπλούς

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

1. 24^ω
15. 23

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1. 22^ω
15. 21

